

KO TE

KAHITI O NIU TIRENI.

HE MEA TA I RUNGA I TE MANA O TE KAWANATANGA.

PONEKE, TAITE, TIHEMA 7, 1905

Panui i raro i nga tikanga o "Te Ture Kararehe, 1893."—Nama 582.

KUPU WHAKAATU KI NGA TANGATA WHAI-POAKA.

Te Tari Whakahaere i te Mahi Ahu Whenua, Poneke, Hanuere 17, 1900.

I TE MEA kua kitea kua pa te mate piwa poaka ki nga poaka o etahi wahi e tatahi ana te takoto i roto i nga motu nei, he tono tenei ki nga tangata whai poaka kia tere tonu te tuku i te kupu ki te Kai-tirotiro Kararehe o te takiwa, hei whakaatu kua pangia kua matemate rawa atu ranei etahi o nga poaka e haere ana i roto i a ratou kahui poaka. Ki te pangia he poaka e te mate ahakoa iti noa iho nei, ki te uru ranei nga poaka ki etahi atu kua pangia e te mate, kua aua poaka e kawea ketia kia tirotirohia ra ano taua mea e te Kai-tirotiro Kararehe.

E tino tika ana kia tino patua rawatia tenei mate, he mate tino kino, tino kaha hoki te toro haere, tatemea hoki ma te mau tonu o te tupu haere o te mahi hanga pekana e mau tonu ai hoki te tupu haere o te mahi whakatete kau.

Na reira, he tono atu tenei kia tino tautokona e nga tangata whai poaka nga tikanga e panuitia nei.

Na JOHN D. RITCHIE, Tino Kai-tirotiro Kararehe.

NGA TEKIONA 25 ME 27 O "TE TURE KARAREHE, 1893."

25. ME tuku whakaatu ia tangata whai kararehe kua pangia e te mate, kararehe ranei e whakaaohia ana kua pangia e te mate, ki te Kai-tirotiro Kararehe o te wawahanga takiwa e haere ai nga kararehe pera i roto, i nga haora e rua-tekau-ma-wha i muri tonu i te wa i kitea ai i maharatia ai ranei i pa he mate pera ki aua kararehe, a me tiaki aua kararehe pera kia kua e uru atu ki etahi atu kararehe. Ka taea ia tangata ia tangata, e takahi ana i nga tikanga o tenei tekiona, ina ka whakataua te he ki runga ki a ia, te whiu kia utu i te whaine kia kua e iti iho i te £5 kia kua e hipa ake i te £50 mo ia ra mo ia ra i tureiti ai ia ki te whakarite i te tikanga i kiia nei kia mahia e ia.

27. Ko ia tangata nana nei i whiu, i tuku ranei i tana kai-whakahaere, i tana kai-mahi ranei kia whiu, i te mea kaore i whakaaetia e te Kai-tirotiro Hipi, i etahi kararehe kua pangia e te mate, ka tuku ranei kia marara haere nga kararehe mate i runga i tetahi whenua, ka whiu ranei, ka tuku kia haere noa te kararehe kua pangia e te mate i runga i tetahi huanui, ka taea kia whiua ia ki: utu ia mo ia ra mo ia ra i whiua i tukua kia haere, i tukua kia marara haere nga kararehe pera, i te whaine kia kua e hipa ake i te £50 kia kua e iti iho i te £2.

Kapenga whenua kia kaua e pangia e nga tikanga o Tekiona 117 o "Te Ture Kooti Whenua Maori, 1894."

PLUNKET, Kawana.

OTA A TE KAUNIHERA.

I te Tari o te Kawanatanga, i Poneke, i tenei te rua-tekau-ma-whitu o nga ra o Nowema, 1905.

Tu ana i reira:

KO TE RIGHT HONOURABLE R. J. SEDDON HEI TUMUAKI O TE KAUNIHERA I TAUA RA.

NOTE MEA i raro i nga tikanga o tekiona wha o "Te Ture Whakatikatika i nga Ture Whenua Maori, 1895," kua meinga hei Ture, ka ahei te Kawana i runga i te Ota a tona Kaunihera, ki te kape atu kia kaua e pangia e nga tikanga o te tekiona tahi rau tahi tekau ma whitu o "Te Ture Kooti Whenua Maori, 1894" (ka kii i muri ake nei ko "taua Ture"), mo tetahi wa poto, wa roa ranei, i runga ano i nga ritenga me nga tikanga me nga here e ata whakaaturia ana i roto i taua ota, tetahi whenua, tetahi paanga, whai taketanga ranei ahakoa kei hea e takoto ana, e ekengia ana e te mana o taua tekiona; a ka ahei hoki ia ki te kape pera atu i tetahi whenua mo te taha anake ki te tangata kei ia e rihi ana taua whenua, mo tetahi atu tangata ranei e noho whai-tikanga ana i runga i tetahi whenua kua whakapaia e ia, kua utua ranei e ia he moni ki nga tangata Maori mo ratou taua whenua hei rihi hei hoko ranei i taua whenua i mua atu i te mananga o taua Ture: Engari kua te Ota a te Kaunihera i whakaputaina i raro i nga tikanga o tenei tekiona, e whai mana kia pau ra ano nga marama e rua i muri iho i te ra i panuitia ai i roto i te *Gazette*: Engari hoki ko ia tuku i mahia i whakaotia ranei i raro i nga tikanga o tenei tekiona me ata whakamana e te Kooti i raro i nga tikanga o te rima-tekau-ma-toru o nga tekiona o taua Ture:

A notemea kua puta te kupu a te Kaunihera Takiwa Whenua Maori o Maniapoto-Tuwharetoa, i te tekau-ma-toru o nga ra o Mei, kotahi mano e iwa rau ma rima, i tae mai nei i te rua-tekau-ma-iwa o nga ra o Hune, kotahi mano e iwa rau ma rima, whakaatu mai ki te Kawana, he mea pai kia kapea katoa era poraka wahi whenua ranei e mau nei te whakaaturanga i roto i te Kupu Apiti ki tenei, kia kua e pangia e nga tikanga o te tekiona tahi rau tahi tekau ma whitu o "Te Ture Kooti Whenua Maori, 1894," he mea kia taea ai te tuku i runga i te rihi mo tetahi wa kia kua e roa atu i te rua-tekau-ma-tahi nga tau:

Na reira, tenei His Excellency te Kawana o te Koroni o Niu Tireni, i runga i tana whakahaerenga i nga mana kua whakataua nei ki runga ki ia e tekiona wha o "Te Ture Whakatikatika i nga Ture Whenua Maori, 1895," i runga hoki i te kupu tohutohu, kupu whakaae hoki a te Kaunihera Whiriwhiri o taua koroni, ka kape nei kia kua ai e tau nga tikanga o tekiona tahi rau tahi tekau ma whitu o "Te Ture Kooti Whenua Maori, 1894," ki runga ki katoa era poraka wahi whenua ranei, e mau nei te whakaaturanga i roto i te Kupu Apiti ki tenei, he mea kia taea ai te tuku i runga i te rihi mo tetahi wa kia kua e roa atu i te rua-tekau-ma-tahi nga tau.

KUPU APITI.

WHAKAATURANGA O TE PORAKA E MOHIOTIA NEI KO PUKETAPU A.

1. Tera pihi wahi whenua katoa koina tetahi wahi o te Puketapu Poraka, kei roto i nga Takiwa Ruuri o Tuhua me Piopotea e takoto ana, tona nui e 640 nga eka, nui ake iti iho ranei. Ko nga rohe: Timata i te taha o te ngahere totara i te taha ki Taringamotu, i tetahi wahi i te raina tika e takoto maro atu ana i te whare a Te Hira, ko te tawhiti atu i taua whare 10 pea nga tiini (e takoto ana i te taha whaka-te-raki o te ngahere koina i te rohe hauauru-ma-raki o te poraka e mohiotia nei ko Puketapu A Poraka) tae atu ki te huinga o te Patate ara te Tunawhararoa Awa me te Pungapunga Awa, haere tonu atu i taua whare o Te Hira ra runga i taua raina ki tetahi wahi e 53.4 tiini te tawhiti atu i taua whare; ka whati whakarere i runga i te tikanga marangai-ma-raki ko te roa kia kua e roa atu i te 80 nga tiini, ahu atu i reira ma tetahi raina tika tonu ki te huinga atu o te Patate ara te Tunawhararoa Awa me te Pungapunga Awa; ahu whaka-te-hauauru atu i reira ra roto i taua awa o Pungapunga ki tetahi raina kua oti te tapahi i runga ake o taua huinga awa ra i te taha o te Pungapunga Awa ko te tawhiti e 90 pea nga tiini; ahu whaka-te-hauauru-ma-raki atu i reira ra tetahi raina tika tonu tae atu ki tetahi wahi i te taha a te ngahere totara i te taha ki Taringamotu, a i runga i tenei me te rohe i te taha o te ngahere totara i te wahi i whakahuatia whakamutungatia nei e uru ai nga eka e 640.

WHAKAATURANGA O TE PORAKA E MOHIOTIA NEI KO PUKETAPU B.

2. Tera pihi wahi whenua katoa ranei koi nei tera atu wahi o taua poraka, tona nui e 640 nga eka. Ko te rohe: I te taha marangai-ma-raki ko te rohe hauauru-ma-tonga o taua wahi o te Puketapu Poraka e mohiotia nei ko te A Poraka, kua whakaaturia i runga ake nei ko te roa e ahua rite ana ki te 100 tiini; ahu atu i te pito tino hauauru-ma-tonga o taua rohe i whakahuatia whakamutungatia nei (peeke xv.) haere whaka-te-hauauru atu ra te taha o te Pungapunga Awa, ko te roa e 40 pea nga tiini, ki tetahi wahi i te awa o Pungapunga, e hangai atu ana ki tetahi peeke he xiii. te nama; ahu whaka-te-hauauru atu i reira ma tetahi raina tika tonu i te awa o Pungapunga (e hangai atu ana ki taua peeke xiii), ko te roa e 40 pea nga tiini; ahubauauru-ma-raki atu i reira ra tetahi raina tika tonu tae atu ki tetahi wahi i te taha o te ngahere totara i te taha ki Tari ngamotu, ko te roa 110 pea nga tiini; a i runga i tenei me te rohe i te taha o te ngahere totara, i te wahi i whakahuatia whakamutungatia nei (koi nei te pito hauauru-ma-raki o Poraka A) e uru ai nga eka e 640.

ALEX. WILLIS,

Kai-tuhituhi o te Kaunihera Whiriwhiri

Kapenga whenua kia kaua e pangia e nga tikanga o Tekiona 117 o "Te Ture Kooti Whenua Maori, 1894."

PLUNKET, Kawana.

OTA A TE KAUNIHERA.

I te Tari o te Kawanatanga, i Poneke, i tenei te rua-tekau-ma-whitu o nga ra o Nowema, 1905.

Tu ana i reira:

KO TE RIGHT HONOURABLE R. J. SEDDON HEI TUMUAKI O TE KAUNIHERA I TAUA RA.

NOTE MEA i raro i nga tikanga o tekiona wha o "Te Ture Whakatikatika i nga Ture Whenua Maori, 1895," kua meinga hei Ture, ka ahei te Kawana i runga i te Ota a tona Kaunihera, ki te kape atu kia kua e pangia e nga tikanga o te tekiona tahi rau tahi tekau ma whitu o "Te Ture Kooti Whenua Maori, 1894" (ka huaina i raro nei ko "taua Ture"), mo tetahi wa poto, wa roa ranei, i runga ano i nga ritenga me nga tikanga me nga here e ata whakaaturia ana i roto i taua ota, tetahi whenua, tetahi paanga, whai taketanga ranei ahakoa kei hea e takoto ana, e ekengia ana e te mana o taua tekiona; a ka ahei hoki ia ki te kape pera atu i tetahi whenua mo te taha anake ki te tangata kei ia e rihi ana taua whenua, mo tetahi atu tangata ranei e noho whai-tikanga ana i runga i tetahi whenua kua whakapaia e ia, kua utua ranei e ia he moni ki nga tangata Maori no ratou taua whenua hei rihi hei hoko ranei i taua whenua i mua atu i te mananga o taua Ture: Engari kua te Ota a te Kaunihera i whakaputaina i raro i nga tikanga o tenei tekiona, e whai mana kia pau ra ano nga marama e rua i muri iho i te ra i panuitia ai i roto i te *Gazette*: Engari hoki ko ia tuku i mahia i whakaotia ranei i raro i nga tikanga o tenei tekiona me ata whakamana e te Kooti i raro i nga tikanga o te rima-tekau-ma-toru o nga tekiona o taua Ture:

A notemea kua puta te kupu a te Kaunihera Takiwa Whenua Maori o Maniapoto-Tuwharetoa, i te tekau-ma-toru o nga ra o Mei, kotahi mano e iwa rau ma rima, i tae mai nei i te rua-tekau-ma-iwa o nga ra o Akuhata, kotahi mano e iwa rau ma rima, whakaatu mai ki te Kawana, he mea pai kia kapea katoa tera poraka tera piihi whenua ranei, tona nui tekau-ma-rima nga eka tekau nga paati, nui ake iti iho ranei, koina te whenua e mohiotia nei ko Tokanui C Nama 11, kia kua e pangia e nga tikanga o te tekiona kotahi rau tahi tekau-ma-whitu o "Te Ture Kooti Whenua Maori, 1894," he mea kia taea ai taua whenua te hoko:

Na reira, tenei His Excellency te Kawana o te Koroni o Niu Tireni, i runga i tana whakahaerenga i nga mana kua whakataua nei ki runga ki a ia e tekiona wha o "Te Ture Whakatikatika i nga Ture Whenua Maori, 1895," i runga hoki i te kupu tohutohu, kupu whakaae hoki a te Kaunihera Whiriwhiri o taua koroni, ka kape nei kia kua ai e tau nga tikanga o tekiona kotahi rau kotahi tekau-ma-whitu o "Te Ture Kooti Whenua Maori, 1894," ki runga ki katoa tera poraka tera piihi whenua ranei kei roto i te Takiwa Whenua o Akarana e takoto ana, tona nui tekau-ma-rima nga eka tekau nga paati, nui ake iti iho ranei, ara ko te whenua e mohiotia nei Tokanui C Nama 11, ara ko te whenua e mau na te whakaaturanga i roto i te Ota Wehewehe a te Kooti Whenua Maori, i whakaputaina i te tahi o nga ra o Pepuere, kotahi mano e iwa rau ma wha, ki a Te Anga Toheroa, he mea kia taea ai taua whenua te hoko: Engari ia ko te moni kia utua mo te eka me kua e hoko iho i te wariu o te eka o te poraka nui tonu o Tokanui, i runga i te utu i whakataua ai i raro i "Te Ture Whakataua Wariutanga Whenua a te Kawanatanga, 1896."

ALEX. WILLIS,
Kai-tuhituhi o te Kaunihera Whiriwhiri.

Kapenga whenua kia kua e pangia e nga tikanga o Tekiona 117 o "Te Ture Kooti Whenua Maori 1894."

PLUNKET, Kawana.

OTA A TE KAUNIHERA.

I te Tari o te Kawanatanga, i Poneke, i tenei te rua-tekau-ma-whitu o nga ra o Nowema, 1905.

Tu ana i reira:

KO TE RIGHT HONOURABLE R. J. SEDDON HEI TUMUAKI MO TE KAUNIHERA I TAUA RA.

NOTE^NTEMEA i raro i nga tikanga o tekiona wha o "Te Ture Whakatikatika i nga Ture Whenua Maori, 1895," kua meinga hei Ture, ka ahei te Kawana i runga i te Ota a tona Kaunihera ki te kape atu kia kua e pangia e nga tikanga o te tekiona tahi rau tahi tekau ma whitu o "Te Ture Kooti Whenua Maori, 1894" (ka huaina i raro nei ko "taua Ture"), mo tetahi wa poto, wa roa ranei, i runga ano i nga ritenga me nga tikanga me nga here e ata whakaaturia ana i roto i taua ota, tetahi whenua, tetahi paanga, whai taketanga ranei ahakoa kei hea e takoto ana, e ekengia ana e te mana o taua tekiona; a ka ahei hoki ia ki te kape pera atu i tetahi whenua mo te taha anake ki te tangata kei a ia e rihi ana taua whenua, mo tetahi atu tangata ranei e noho whai-tikanga ana i runga i tetahi whenua kua whakapaia e ia, kua utua ranei e ia he moni ki nga tangata Maori no ratou taua whenua hei rihi hei hoko ranei i taua whenua i mua atu i te mananga o taua Ture: Engari kua te Ota a te Kaunihera, i whakaputaina i raro i nga tikanga o tenei tekiona, e whai mana kia pau ra ano nga marama e rua i muri iho i te ra i panuitia ai i roto i te *Gazette*: Engari hoki ko ia tuku i mahia i whakaotia ranei i raro i nga tikanga o tenei tekiona me ata whakamana e te Kooti i raro i nga tikanga o te rima-tekau-ma-toru o nga tekiona o taua Ture:

A notemea kua puta te kupu a te Kaunihera Takiwa Whenua Maori o Waiariki, i te tekau-ma-waru o nga ra o Maehe, kotahi mano e iwa rau ma rima, i tae mai nei i te ono o nga ra o Oketopa, kotahi mano e iwa rau ma rima, whakaatu mai ki te Kawana, he mea pai kia kapea te poraka te piihi whenua ranei e mau nei nga ata whakaaturanga i roto i te Kupu Apiti ki tenei, kia kua e pangia e nga tikanga o te tekiona tahi rau tekau-ma-whitu o "Te Ture Kooti Whenua Maori, 1894," he mea kia taea ai te tuku i runga i te rihi:

Na reira, tenei His Excellency te Kawana o te Koroni o Niu Tireni, i runga i tana whakahaerenga i nga mana kua whataua nei ki runga ki a ia e tekiona wha o "Te Ture Whakatikatika i nga Ture Whenua Maori, 1895," i runga hoki i te kupu tohutohu, kupu whakaae hoki a te Kaunihera Whiriwhiri o taua koroni, ka kape nei kia kua ai e tau nga tikanga o tekiona tahi rau tahi tekau ma whitu o "Te Ture Kooti Whenua Maori, 1894," ki runga ki nga poraka nga piihi whenua ranei e mau nei nga ata whakaaturanga i roto i te Kupu Apiti ki tenei, he mea kia taea ai te tuku i runga i te rihi mo tetahi wa kia kua e roa atu i te rua-tekau-ma-tahi nga tau: Engari ia ko te utu reti kia tonoa, me whakarite i runga i tenei tikanga, ara mo kua e hoki iho i te rima paiheneti o te wariu o te whenua i whakataua ai i raro i nga tikanga o "Te Ture Wariutanga Whenua a te Kawanatanga, 1896."

KUPU APITI.

KATO^A tera poraka piihi whenua ranei kei roto i te Takiwa Whenua o Akarana e takoto ana, tona nui 1,089 nga eka 1 ruiri 18 nga paati, nui ake iti iho ranei, e mohiotia nei te ingoa ko Te Hikutawatawa Poraka, ara ko te whenua e mau na te whakaaturanga i roto i te tiwhikete taitara, kei te 163 o nga wharangi o Pukapuka 52 o te Rehita, i Akarana e takoto ana.

ALEX. WILLIS,
Kai-tuhituhi o te Kaunihera Whiriwhiri.

Kapenga whenua kia kua e pangia e nga tikanga o Tekiona 117 o "Te Ture Kooti Whenua Maori, 1904."

PLUNKET, Kawana.

OTA A TE KAUNIHERA.

I te Tari o te Kawanatanga, i Poneke, i tenei te rua-tekau-ma-whitu o nga ra o Nowema, 1905.

Tu ana i reira:

KO TE RIGHT HONOURABLE R. J. SEDDON HEI TUMUAKI MO TE KAUNIHERA I TAUA RA.

NOTE^NTEMEA i raro i nga tikanga o tekiona wha o "Te Ture Whakatikatika i nga Ture Whenua Maori, 1895," kua meinga hei Ture, ka ahei te Kawana i runga i te Ota a tona Kaunihera ki te kape atu kia kua e pangia e nga tikanga o te tekiona tahi rau tahi tekau ma whitu o "Te Ture Kooti Whenua Maori, 1894" (ka kua i muri ake nei ko "taua Ture"), mo tetahi wa poto, wa roa ranei, i runga ano i nga ritenga me nga tikanga me nga here e ata whakaaturia ana i roto i taua ota, tetahi whenua, tetahi paanga, whai taketanga ranei ahakoa kei hea e takoto ana, e ekengia ana e te mana o taua tekiona; a ka ahei hoki ia ki te kape pera atu i tetahi whenua mo te taha anake ki te tangata kei a ia e rihi ana taua whenua, mo tetahi atu tangata ranei e noho whai-tikanga ana i runga i tetahi whenua kua whakapaia e ia, kua utua ranei e ia he moni ki nga tangata Maori no ratou taua whenua hei rihi hei hoko ranei i taua whenua i mua atu i te mananga o taua Ture: Engari kua te Ota a te Kaunihera i whakaputaina i raro i nga tikanga o tenei tekiona, e whai mana kia pau ra ano nga marama e rua i muri iho i te ra i panuitia ai i roto i te *Gazette*: Engari hoki ko ia tuku i mahia i whakaotia ranei i raro i nga tikanga o tenei tekiona me ata whakamana e te Kooti i raro i nga tikanga o te rima-tekau-ma-toru o nga tekiona o taua Ture:

A notemea kua puta te kupu a te Kaunihera Takiwa Whenua Maori o Ikaroa, i te rua-tekau-ma-toru o nga ra o Mei, kotahi mano e iwa rau ma rima, a i tae mai nei i te tekau-ma-wha o nga ra o Hurae, kotahi mano e iwa rau ma rima,

whakaatu mai ki te Kawana, he mea pai kia kapea nga hea whai-paanga ranei o Ruihi Aporo i roto i nga poraka pihi whenua ranei kei roto i te Takiwa Whenua o Poneke e takoto ana, e mohiotia nei nga ingoa ko Te Kawakawa Nama 2, Matakitaki Nama 2, me Te Kopi Nama 1 o Nama 2, he mea kia taea ai te hoko atu ki a Iraia te Whaiti raua ko Mary Ann Sutherland (e whakahaero nei raua i te mabi whakatupu hipi i runga i te ingoa nei "Te Whaiti raua ko Sinclair") :

Na reira, tenei His Excellency te Kawana o te Koroni o Niu Tirenī, i runga i tana whakahaerenga i nga mana kua whakataua nei ki runga ki a ia e tekiona wha o "Te Ture Whakatikatika i nga Ture Whenua Maori, 1895," i runga hoki i te kupu tohutohu kupu whakaae hoki a te Kaunihera Whiriwhiri o taua koroni, ka kape nei kia kua ai e tau nga tikanga o tekiona kotahi rau kotahi tekau ma whitu o "Te Ture Kooti Whenua Maori, 1894," he mea kia taea ai te hoko, ki runga ki—

1. Te hea o Ruihi Aporo kaore ano kia wehea, e rite nei ki te rua mano e iwa rau nga eka, nui ake iti iho ranei, i roto i te poraka whenua e mohiotia nei ko Te Kawakawa Nama 2 Poraka, ko te nui ia o taua poraka e ono mano e rima rau e iwa-tekau nga eka, koira te whenua e mau na te whakaaturanga i roto i te ota wehewehe o te Kooti Whenua Maori, i whakaputaina i te rua-tekau-ma-rua o nga ra o Hurae, kotahi mano e waru rau e iwa-tekau, ki a Ruihi Aporo me etahi atu.

2. Te hea o Ruihi Aporo kaore ano kia wehea, e rite nei ki te kotahi rau e whitu-tekau-ma-rua nga eka e rua nga ruiri, nui ake iti iho ranei, i roto i te poraka e mohiotia nei ko Matakitaki Nama 2, ko te nui ia o taua poraka e ono rau e iwatekau nga eka, koina te whenua e mau na te whakaaturanga i roto i te ota wehewehe o te Kooti Whenua Maori, i whakaputaina i te rua-tekau-ma-rima o nga ra o Hurae, kotahi mano e waru rau e iwa-tekau, ki a Ruihi Aporo me etahi atu.

3. Te hea o Ruihi Aporo kaore ano kia wehea, e rite nei ki te kotahi rau e waru-tekau-ma-iwa nga eka e toru nga ruiri, nui ake iti iho ranei, i roto i te poraka e mohiotia nei ko Te Kopi Nama 1 o Nama 2, ko te nui ia o taua poraka e ono rau e rima-tekau-ma-iwa nga eka, koina te whenua e mau na te whakaaturanga i roto i te ota wehewehe o te Kooti Whenua Maori, i whakaputaina i te rua-tekau-ma-toru o nga ra o Hurae, kotahi mano e waru rau e iwa-tekau, ki a Ruihi Aporo me etahi atu.

Na, reira, tenei His Excellency te Kawana, i runga i tana whakahaerenga i nga mana kua whakataua nei ki runga ki a ia e tekiona rua-tekau-ma-ono o "Te Ture Whakahaere i nga Whenua Maori, 1900," i runga hoki i te kupu tohutohu kupu whakaae hoki a te Kaunihera Whiriwhiri o taua koroni, i te mea he whenua pukepuke, a ko tona painga hei haerenga kararehe nga whenua kua kiia ake nei, tenei ka whakarahi ake i te whenua hei tango ma taua Iraia te Whaiti raua ko Mary Ann Sutherland, he mea kia ahei ai raua ki te hoko i aua hea o taua Ruihi Aporo i roto i aua poraka ra.

ALEX. WILLIS,
Kai-tuhituhi o te Kaunihera Whiriwhiri.

Kapenga Whenua kia kua e pangia nga tikanga o Tekiona 117 o "Te Ture Kooti Whenua Maori, 1894."

PLUNKET, Kawana.

OTA A TE KAUNIHERA.

I te Tari o te Kawanatanga, i Poneke, i tenei te rua-tekau-ma-whitu o nga ra o Nowema, 1905.

Tu ana i reira :

KO TE RIGHT HONOURABLE R. J. SEDDON HEI TUMUAKI MO TE KAUNIHERA I TAU RA.

NOTE MEA i raro i nga tikanga o tekiona wha o "Te Ture Whakatikatika i nga Ture Whenua Maori, 1885," kua meinga hei Ture, ka ahei te Kawana i runga i te Ota a tona Kaunihera, ki te kape atu kia kua e pangia e nga tikanga o te tekiona tahi rau tahi tekau ma whitu o "Te Ture Kooti Whenua Maori, 1894" (ka kiia i muri ake nei ko "taua Ture"), mo tetahi wa poto, wa roa ranei, i runga ano i nga ritenga me nga tikanga me nga here e ata whakaaturia ana i roto i taua ota, tetahi whenua, tetahi paanga, whai taketanga ranei ahakoa kei hea e takoto ana, e ekengia ana e te mana o taua tekiona ; a ka ahei hoki ia ki te kape pera atu i tetahi whenua mo te taha anake ki te tangata kei a ia e rihi ana taua whenua, mo tetahi atu tangata ranei e noho whai-tikanga ana i runga i tetahi whenua kua whakapaia e ia, kua utua ranei e ia he moni ki nga tangata Maori no ratou taua whenua hei rihi hei hoko ranei i taua whenua i mua atu i te mananga o taua Ture : Engari kua te Ota a te Kaunihera i whakaputaina i raro i nga tikanga o tenei tekiona, e whai mana kia pau ra ano nga marama e rua i muri iho i te ra i panuitia ai i roto i te *Gazette* : Engari hoki ko ia tuku i mahia i whakaotia ranei i raro i nga tikanga o tenei tekiona me ata whakamana e te Kooti i raro i nga tikanga o te rima-tekau-ma-toru o nga tekiona o taua Ture :

A notemea kua puta te kupu a te Kaunihera Takiwa Whenua Maori o Aotea, i te tekau-ma-toru o nga ra o Hune, kotahi mano e iwa rau ma rima, i tae mai nei i te toru-tekau o nga ra o Nowema, kotahi mano e iwa rau ma rima, whakaatu mai ki te Kawana, he mea pai kia kapea tera pihi whenua katoa, ko te nui e rima rau e wha-tekau-ma-rima nga eka, e mohiotia nei te ingoa ko Maungakaretu Nama 3B Nama 2, kia kua e pangia e nga tikanga o te tekiona tahi rau tahi tekau-ma-whitu o "Te Ture Kooti Whenua Maori, 1894," he mea kia taea ai taua whenua te hoko :

Na reira, tenei His Excellency te Kawana o te Koroni o Niu Tirenī, i runga i tana whakahaerenga i nga mana kua whakataua nei ki runga ki a ia e tekiona wha o "Te Ture Whakatikatika i nga Ture Whenua Maori, 1895," i runga hoki i te kupu tohutohu, kupu whakaae hoki a te Kaunihera Whiriwhiri o taua koroni, ka kape nei kia kua ai e tau nga tikanga o tekiona tahi rau tahi tekau ma whitu o "Te Ture Kooti Whenua Maori, 1894," ki runga ki tera poraka whenua kei roto i te Takiwa Whenua o Poneke e takoto ana, e mohiotia nei te ingoa ko Maungakaretu Nama 3B Nama 2, koina te whenua whenua e mau nei te whakaaturanga i roto i te Ota Wehewehe o te Kooti Whenua Maori, i whakaputaina i te whitu o nga ra o Nowema, kotahi mano e iwa rau ki a Rora Potaka, he mea kia taea ai taua whenua te hoko.

ALEX. WILLIS,
Kai-tuhituhi o te Kaunihera Whiriwhiri.

Kapenga whenua kia kua e pangia e nga tikanga o Tekiona 117 o "Te Ture Kooti Whenua Maori, 1894."

PLUNKET, Kawana.

OTA A TE KAUNIHERA.

I te Tari o te Kawanatanga, i Poneke, i tenei te rua-tekau-ma-whitu o nga ra o Nowema, 1905.

Tu ana i reira :

KO TE RIGHT HONOURABLE R. J. SEDDON HEI TUMUAKI MO TE KAUNIHERA I TAU RA.

NOTE MEA i raro i nga tikanga o tekiona wha o "Te Ture Whakatikatika i nga Ture Whenua Maori, 1895," kua meinga hei Ture, ka ahei te Kawana i runga i te Ota a tona Kaunihera, ki te kape atu kia kua e pangia e nga tikanga o te tekiona tahi rau tahi tekau ma whitu o "Te Ture Kooti Whenua Maori, 1894" (ka huaina i raro nei ko "taua Ture"), mo tetahi wa poto, wa roa ranei, i runga ano i nga ritenga me nga tikanga me nga here e ata whakaaturia ana i roto i taua ota, tetahi whenua, tetahi paanga, whai taketanga ranei ahakoa kei hea e takoto ana, e ekengia ana e te mana o taua tekiona ; a ka ahei hoki ia ki te kape pera atu i tetahi whenua mo te taha anake ki te tangata kei a ia e rihi ana taua whenua, mo tetahi atu tangata ranei e noho whai-tikanga ana i runga i tetahi whenua kua whakapaia e ia, kua utua ranei e ia he moni ki nga tangata Maori no ratou taua whenua hei rihi hei hoko ranei i taua whenua i mua atu i te

mananga o taua Ture : Engari kua te Ota a te Kaunihera i whakaputaina i raro i nga tikanga o tenei tekiona, e whai mana kia pau ra ano nga marama e rua i muri iho i te ra i panuitia ai i roto i te *Gazette* : Engari hoki ko ia tuku i mahia i whakaotia ranei i raro i nga tikanga o tenei tekiona me ata whakamana e te Kooti i raro i nga tikanga o te rima-tekau-ma-toru o nga tekiona o taua Ture :

A notemea kua puta te kupu a te Kaunihera Takiwa Whenua Maori o Aotea, i te rua-tekau-ma-rima o nga ra o Aperira, kotahi mano e iwa rau ma wha, i tae mai nei i te rua-tekau-ma-toru o nga ra o Oketopa, kotahi mano e iwa rau ma rima, whakaatu mai ki te Kawana, he mea pai kia kapea katoa tera poraka wahi whenua ranei, tona nui e rima-tekau-ma-rima nga eka kotahi ruuri e toru-tekau-ma-warua, nga paati nui ake iti iho ranei, ara ko te whenua e mohiotia nei ko Pakaraka Nama 1c, kia kua e pangia e nga tikanga o te tekiona tahi rau tahi tekau ma whitu o "Te Ture Kooti Whenua Maori, 1894," he mea kia taea ai te tuku i runga i te rihi :

Na reira, tenei His Excellency te Kawana o te Koroni o Niu Tirenī, i runga i tana whakahaerenga i nga mana kua whakataua nei ki runga ki a ia e tekiona wha o "Te Ture Whakatikatika i nga Ture Whenua Maori, 1895," i runga hoki i te kupu tohutohu, kupu whakaae hoki a te Kaunihera Whiriwhiri o taua koroni, ka kape nei kia kua ai e tau nga tikanga o tekiona tahi rau tahi tekau ma whitu o "Te Ture Kooti Whenua Maori, 1894," ki runga ki katoa tera poraka wahi whenua ranei kei roto i te Takiwa Whenua o Poneke e takoto ana, tona nui e rima-tekau-ma-rima nga eka kotahi ruuri, e toru-tekau-ma-warua nga paati, ara ko te whenua e mohiotia nei ko Pakaraka Nama 1c, koina te whenua e mau nei tona whakaaturanga i roto i te Ota Wehewehe o te Kooti Whenua Maori i whakaputaina i te tekau-ma-wha o nga ra o Tihema, kotahi mano e iwa rau, ki a Huhana Manakore me etahi atu, he mea kia taea ai taua whenua te tuku i runga i te rihi.

ALEX. WILLIS,
Kai-tuhituhi o te Kaunihera Whiriwhiri.

Kapenga whenua kia kua e pangia e nga tikanga o Tekiona 117 o "Te Ture Kooti Whenua Maori, 1894."

PLUNKET, Kawana.

OTA A TE KAUNIHERA.

I te Tari o te Kawanatanga, i Poneke, i tenei te rua tekau-ma-whitu o nga ra o Nowema, 1905.

Tu ana i reira :

KO TE RIGHT HONOURABLE R. J. SEDDON HEI TUMUAKI O TE KAUNIHERA I TAU RA.

NOTE MEA i raro i nga tikanga o tekiona wha o "Te Ture Whakatikatika i nga Ture Whenua Maori, 1895," kua meinga hei Ture, ka ahei te Kawana i runga i te Ota a tona Kaunihera, ki te kape atu kia kua e pangia e nga tikanga o te tekiona tahi rau tahi tekau ma whitu o "Te Ture Kooti Whenua Maori, 1894" (ka huaina i raro nei ko "taua Ture"), mo tetahi wa poto, wa roa ranei, i runga ano i nga ritenga me nga tikanga me nga here e ata whakaaturia ana i roto i taua ota, tetahi whenua, tetahi paanga, whai taketanga ranei ahakoa kei hea e takoto ana, e ekengia ana e te mana o taua tekiona; a ka ahei hoki ia ki te kape pera atu i tetahi whenua mo te taha anake ki te tangata kei a ia e rihi ana taua whenua, mo tetahi atu tangata ranei e noho whai-tikanga ana i runga i tetahi whenua kua whakapaia e ia, kua utua ranei o ia he moni ki nga tangata Maori no ratou taua whenua hei rihi hei hoko ranei i taua whenua i mua atu i te mananga o taua Ture : Engari kua te Ota a te Kaunihera, i whakaputaina i raro i nga tikanga o tenei tekiona, e whai mana kia pau ra ano nga marama e rua i muri iho i te ra i panuitia ai i roto i te *Gazette* : Engari hoki ko ia tuku i mahia i whakaotia ranei i raro i nga tikanga o tenei tekiona me ata whakamana e te Kooti i raro i nga tikanga o te rima-tekau-ma-toru o nga tekiona o taua Ture :

A notemea kua puta te kupu a te Kaunihera Takiwa Whenua Maori o Aotea, i te tekau-ma-toru o nga ra o Oketopa, kotahi mano e iwa rau ma wha, i tae mai nei i te toru-tekau-ma-tahi o nga ra o Hurae, kotahi mano e iwa rau ma rima, whakaatu mai ki te Kawana, he mea pai kia kapea katoa tera poraka tera piihi whenua ranei, tona nui e rima rau tekau-ma-rua nga eka, nui ake iti iho ranei, ara ko te whenua e mohiotia nei ko Awarua 3A Nama 2E Nama 3, kia kua e pangia e nga tikanga o te tekiona hotahi rau tahi tekau-ma-whitu o "Te Ture Kooti Whenua Maori, 1894," he mea kia taea ai taua poraka te rihi.

Na reira, tenei His Excellency te Kawana o te Koroni o Niu Tirenī, i runga i tana whakahaerenga i nga mana kua whakataua nei ki runga ki a ia e tekiona wha o "Te Ture Whakatikatika i nga Ture Whenua Maori, 1895," i runga hoki i te kupu tohutohu, kupu whakaae hoki a te Kaunihera Whiriwhiri o taua koroni, ka kape nei kia kua ai e tau nga tikanga o tekiona tahi rau tahi tekau ma whitu o "Te Ture Kooti Whenua Maori, 1894," ki runga ki katoa tera poraka tera piihi whenua ranei kei roto i te Takiwa Whenua o Poneke e takoto ana, tona nui e rima rau tekau-ma-rua nga eka, nui ake iti iho ranei, ara ko te whenua e mohiotia nei ko Awarua 3A Nama 2E Nama 3, koina te whenua e mau nei te whakaaturanga i roto i te Ota Wehewehe o te Kooti Whenua Maori, i whakaputaina i te rua-tekau-ma-warua o nga ra o Mei, kotahi mano e iwa rau ma wha ki a Ratima Hakopa me tetahi atu, he mea kia taea ai taua whenua te rihi.

ALEX. WILLIS,
Kai-tuhituhi o te Kaunihera Whiriwhiri.

PANUITANGA KOOTI WHENUA MAORI.

WHAKANUKUHANGA I TE TUUNGA O TE KOOTI WHENUA MAORI KI RAKARANA KI TE 2
O NGA RA O APERIRA, 1906.

Tari Kooti Whenua Maori, Akarana, 2 o Tihema, 1905.

HE panuitanga tenei kia mohiotia ai ko te tuunga o te Kooti Whenua Maori i panuitia kia tu ki Rakarana a te 5 o nga ra o Tihema, 1905, kua whakanukuhia ki te 2 o nga ra o Aperira, 1906.

[Auckland, 1906-1.]

Na A. H. HORANA, Teputi Kai-Rehita.

KOOTI WHENUA MAORI KI WERAROA (RIWINI) A TE 11 O NGA RA O TIHEMA, 1905.

Tari Kooti Whenua Maori, Ponoke.

HE panutanga tenoi kia mohiotia ai ka tu te Kooti Whenua Maori ki Weraroa (Riwini) a te 11 o nga ra o Tihema, 1905, ki te whakawa ki te uiui hoki i nga tikanga o nga tono e mau i te Kupu Apiti i raro iho nei. Ki te kore te Kooti e tu a taua ra ka tu a muri tata atu ina watea i etahi atu o ona raruraru.

I tuhia i tenoi te 5 o nga ra o Tihema, 1905.

Na ROPATA HIMI, Kai-Rehita.

[Ponoke, 1905-47.]

KUPU APITI.

TONO KIA WHAKATUTURUTIA NGA TUKUNGA WHENUA.

Nama.	Te Ahua o te tuku.	Te ra i hainatia ai.	Te ingoa o te whenua	Nga ingoa o nga tangata e whai tikanga ana ki taua whakahaerenga
564	He rihi (1905-266)	1 o nga ra o Nowema, 1905	Haruatai Nama 15B ..	Reitara Mohi me Kerenapu Raika to George Bevan.

TONO WHAKAWA WEHEWEHE.

Nama.	Kai-tono.	Te ingoa o te whenua.
565	Hera te Korohiti (O. 231-247, 7/353) ..	Ngarara ki te Hauauru C, Tekiona 15.
566	Hera te Korohiti (O. 231-249 7/354) ..	Ngarara ki te Hauauru A, Tekiona 51.
567	Hera te Korohiti (O. 231-251, 7/355) ..	Ngarara ki te Hauauru A, Tekiona 63.
568	Hera te Korohiti (O. 231-253, 7/356) ..	Ngarara ki te Hauauru A, Tekiona 59.
569	Ropata Ranapiri (O. 157-59, 7/316) ..	Manawatu-Kukutauaki 4E.
570	Ema Heeni te Aweawe me etahi atu (O. 400-29, 7/287) ..	Mangawhero, Manawatu-Rangitikei B, Wahanga 2.
571	Tapita Matina me Hanapeka Matina (O. 9-3, 7/359) ..	Aorangi Nama 1, Tekiona 25.
572	Waeroa Hoeta Kahuhui (O. 574-3, 7/412) ..	Kanawana, Tekiona 248, Wahanga 6.
573	Wirihana Hunia me etahi atu (O. 83-213, 7/413) ..	Horowhenua 11B Nama 36, Wahanga 2L Nama 1.
574	Hopa te Piki (O. 83-215, 7/414) ..	Horowhenua 11B Nama 36, Wahanga 2J.
575	Kireona Tuhera (O. 163-225, 7/415) ..	Manawatu-Kukutauaki 7D2D, Wahanga 47.
576	Kireona Tuhera (O. 163-227, 7/416) ..	Manawatu-Kukutauaki 7D2D, Wahanga 64.
577	Kireona Tuhera (O. 163-229, 7/419) ..	Manawatu-Kukutauaki 7D2D, Wahanga 55.
578	Kireona Tuhera (O. 163-231, 7/418) ..	Manawatu-Kukutauaki 7D2D, Wahanga 44.
579	Kireona Tuhera (O. 163-233, 7/419) ..	Kopuapangopango C.
580	Ropata Ranapiri (O. 157-67, 7/420) ..	Manawatu-Kukutauaki 4E, Tekiona 2B.
581	Tamehana Kohiti me etahi atu (O. 195-73, 7/421) ..	Mangawhero (Pipikowhero).
582	Heremaia Terepata me etahi atu (O. 429-45, 7/422) ..	Tahamata Nama 3.
583	P. Hakaraia (O. 163-235, 7/423) ..	Manawatu-Kukutauaki 7D Nama 2D.
584	Heera Ranapiri (Bell, Gully, Bell, me Myers), (O. 272-67, 7/424) ..	Ohau Nama 3, Wahanga 26, Tekiona 18C.
585	Erina Nini me Ngawhiro Marakaia (Wai. 205-41) ..	Mangatainoka K2B.

TONO WHAKATU KAI-RIIWHI KI NGA PAANGA WHENUA.

Nama.	Kai-tono.	Te ingoa o te whenua.	Te tangata kua mate.
586	Wanuhi Henare (O. 552-11, 8/97) ..	Waitohi, Tekiona 350, Poraka IV.	Kiriona te Piki.
587	Ngahu Reweti (O. 277-19, 8/57) ..	Ohinepuhiawe ..	Mere Rauhihi.
588	Metapere Hoeta (O. 4-43, 8/47) ..	Aorangi Nama 1, Wahanga 2B ..	Rangitau te Umu.
589	Aputa Ihakara (O. 50-3, 10/10) ..	Pokitaone, Poraka VIII., piihi o Nama 5	Kereopa Ngatahuna (Tukumaru).
590	Aputa Ihakara (O. 50-5, 16/10) ..	Pokitaone, Poraka VIII., piihi o Nama 11	Ihakara Tukumaru.
591	Meropa te Raika (O. 40-41, 10/8) ..	Hanatana, Wahanga o Tekiona 15B	Waihuia Hoera.
592	Atareta Rikiriki (O. 11-17, 7/126) ..	Aorangi Nama 2 ..	Hamuera to Raikokiritia.
593	Rewanui Apatari (O. 357-43, 10/5) ..	Puketotara 333 me 334 ..	Pauroa Ripa.
594	Rewanui Apatari (O. 357-45, 10/6) ..	Puketotara ..	Hori Pauroa.
595	Rewanui Apatari (O. 233-39, 10/6) ..	Ngawhakaraua ..	Hori Pauroa.
596	Rewanui Apatari (O. 357-47, 10/6) ..	Puketotara ..	Pauroa te Ripa.
597	Ruihi Peneamini (O. 16-47, 9/85) ..	Aorangi 3G ..	Ruihi Peneamine.
598	Hemara te Whetu (O. 195-55, 9/122) ..	Mangawhero Whenua Rahui ..	Haimona te Kohu.
599	Hemara te Whetu (O. 233-37, 9/122) ..	Ngawhakaraua 1B ..	Wiremu te Hira.
600	Hemara te Whetu (O. 195-47, 9/74) ..	Mangawhero ..	Haimona te Kohu.
601	Haimona te Renao (O. 197-15, 8/136) ..	Mangapouri 1A ..	Hanita Renao.
602	Tatana Tehiko (O. 479-53, 9/106) ..	Tuwhakatupua 2B Nama 2 ..	Reweti te Hiko.
603	Nika Waiata me Rapera Waiata (O. 98-25, 9/26) ..	Te Iwi te Kai ..	Turuhira Warena.
604	Wire Teone me etahi atu (O. 332/11, 10/3) ..	Pamutana Nota Whenua Maori ..	Hera Teone.
605	Te Hokinga te Whena (O. 233-31, 9/62) ..	Ngawhakaraua Nama 1 ..	Te Karehana te Whena.
606	Te Hokinga te Whena (O. 233-33, 9/62) ..	Ngawhakaraua Nama 1 ..	Hingaita te Raika.
607	Te Hokinga te Whena (O. 417-39, 9/63) ..	Otane Rewarewa Nama 1 ..	Kirihitini Ratima.
608	Hemara te Whetu (O. 233-35, 9/66) ..	Ngawhakaraua ..	Wiremu te Hira.
609	Hemara te Whetu (O. 233-35, 9/67) ..	Mangawhero 386 ..	Haimona te Kohu.
610	Hemara te Whetu (O. 159-1, 9/67) ..	Manawatu-Kukutauaki 4G ..	Haimona te Kohu.
611	Waenga Wereta (O. 277-63, 9/113) ..	Ohinepuhiawe 141 ..	Wereta Kimate.
612	Te Katene Tima me Haretini Reweti (O. 277-65, 9/113) ..	Ohinepuhiawe 141 ..	Tapeta Manahi.

TONO WHAKATU KAI-RIWHI KI NGA PAANGA WHENUA.

Nama.	Kai-tono.	Te ingoa o te whenua.	Te tangata kua mate.
613	Penehira Rangitiora (O. 446-53, 9/123)	.. Taonui Ahuaturanga Nama 6 ..	Erana Tuporo.
614	Hahona Mereti (O. 8-45, 9/82) Aorangi Nama 1, Tekiona 8E ..	Hoeta Kahuhui.
615	Hahona Mereti (O. 8-47, 9/83) Aorangi Nama 1, Tekiona 8E ..	Wanihi Kahuhui.
616	Rewanui Apatari (O. 417-43, 9/88)	.. Te Rewarewa ..	Hori Pauroa.
617	Hara Hoani (O. 4-57, 9/30) Aorangi Nama 1, Tekiona 5B ..	Hoeta Kahuhui.
618	Rewanui Apatari (O. 233-27, 9/13)	.. Ngawhakaraua Nama 1 ..	Hori Ripo.
619	Rewanui Apatari (O. 417-37, 9/13)	.. Te Rewarewa Nama 1 ..	Hori Ripo.
620	Rewanui Apatari (O. 357-31, 9/19)	.. Puketotara 334 me 335 ..	Hori Ripo.
621	Hara Tauranga (O. 8-39, 9/16) Aorangi Nama 1, Wahanga 8 ..	Hepi te Wheoro.
622	Hahona Mereti (O. 7-3, 9/17) Aorangi Nama 1, Tekiona 5B ..	Hoeta Kahuhui.
623	Hara Reweti (O. 277-51, 8/96) Obinepuhiawe ..	Rawi Reweti.
624	Haretini Reweti (O. 277-27, 8/58)	.. Obinepuhiawe ..	Tapeta Tamutini
625	George Cootes (O. 507-19, 10/76) Wahaotemarangai 1F ..	Catherine Rangitapuui Cootes.
626	Karaitiana Rawiri (W. 63-21, 6/43)	.. Arataura ..	Hoani Rawiri.
627	Karaitiana Rawiri (W. 63-23, 6/43)	.. Poraka XXIV., Arataura ..	Peteapa Rawiri.

TONO KIA WETEKIA NGA HERE.

Nama.	Kai-tono.	Te ingoa o te whenua.
628	Rewanui Apatari (O. 98-31, 3/69) ..	Te Iwitekai.
629	Horomona Paro, Rota te Rangi, me Miriama te Rangi (O. 14-33, 3/57)	Aorangi 3D Nama 2A.
630	Mohi Parai me Te Awhe Parai (W. 78-15, 3/78) ..	Porehira Kare, Tekiona 4, Wahanga 2.

TONO KIA UIUIA KIA KITEA TE NUI O TE HEA O IA TANGATA O IA TANGATA.

Nama.	Kai-tono.	Te ingoa o te whenua.
631	Te Iwiata Arapere, Tamahira Hihira me tetahi atu (O. 168-25, 7/378)	Kapahaka, Manawatu-Kukutauaki Nama 7.
632	Wiremu Kiriwehi (O. 149-175, 7/235) ..	Manawatu-Kukutauaki Nama 3, Tekiona 2.

TONO KIA MAHIA E TE KOOTI HE OTA MO NGA MONI HEI UTU MO NGA RUBI KAHORE ANO KIA WHAKAEAINA.

Nama.	Kai-tono.	Te ingoa o te whenua.	Te nui o nga moni hei utunga.
633	Charles W. Reardon	O. 79-17, 3/79) ..	Horowhenua 3A Nama 2 ..
		O. 79-19, 3/79) ..	Horowhenua 3A Nama 3 ..
		O. 79-21, 3/79) ..	Horowhenua 3A Nama 4 ..
			£ s. d.
			11 18 10
			9 18 1
			8 1 4

TONO I RARO I TEKIONA 34 O "TE TURE WHAKATIKATIKA I NGA TURE MAORI, 1903," KIA WEHEA HE WHENUA E RITE ANA HEI WHAKAEA I NGA UTU MAORI.

Nama.	Kai-tono.	Te ingoa o te whenua me te Nama o te Wahanga.	Te nui o te moni.
634	Mason me Richmond (O. 231-261, 7/368) ..	Ngarara	Tekiona 14 ..
			" 76 ..
			" 24c ..
			" 18 ..
			" 33 ..
			" 34 ..
			" 31 ..
			" 30 ..
			" 32 ..
			" 23 ..
			" 3 ..
			" 44 ..
			" 43 ..
" 42 ..			
635	Reweti te Rakaheroa (O. 558-321, 7/367) ..	Te Reuren, Tekiona 2 ..	£ s. d. 21 10 6 5 9 6 2 6 0 6 2 6 2 8 6 4 8 6 6 6 6 3 8 6 4 10 6 3 14 6 4 15 6 6 4 6 4 19 6 9 9 6 70 16 8

TONO I RARO I TEKIONA 90 O "TE TURE MO NGA MAHI NUNUI O TE KORONI, 1894."

Nama.	Kai-tono	Te tangata kua mate.	Te ahua o te tono.
636	Samuel Sanson me L. S. O'Louglin (O. 23-9, 5/210)	Pamutana Nota (tetahi wahi o Tekiona 361)	Kia kimihia te nui o te moni kapaneheihana e tika ana kia utua ki nga tangata no ratou aua whenua i tangohia kei raro i tekiona 90 o "Te Ture mo nga Mahi Nunui o te Koroni, 1894," kia whakataua hoki ko wai ma te hunga e tika ana hei tango i aua moni kapaneheihana.

TONO KIA WHAKATURIA HE KAI-TIAKI.

Nama.	Kai-tono	Te tangata kua mate.	Te ahua o te tono.
637	Piripi Hopo (na tona kai-whakahaere na Kingi Tahiwiri) (O. 271-237, 1/172)	Ohau 3A Nama 1A Nama 1	Kia whakaturia he kai-tiaki mo Kakawaero Hopo, a kia mana te kai-tiakitanga mai ano a te ra i riiwhitia ai Kakawaeroa Hopo.

TONO KIA WHAKATURIA HE KAI-TIAKI.

Nama.	Kai-tono.	Te ingoa o te whenua.	Te ingoa o nga tamariki.
638	J. P. Innes (O. 40-43, 1/160)	Hanatana, Wahanga 19 o Tekiona 153	Ruta Waihuia.
639	George Cootes (O. 507-17, 1/166)	Wahaotemarangai Nama 1F ..	Hannah Julia Cootes me William Alfred Rakaherea Cootes.
640	Utiku Ariki me Inia Ranginui (J. P. Innes), (O. 11-19, 1/172)	Aorangi Nama 2, Tekiona 7c ..	Utiku Ariki (Kua Utiku).
641	Arihia Maihi (P. Hakaraia), (O. 163, 197, 1/162)	Manawatu-Kukutauaki 7D Nama 2D	Hakiaha Wiremu.
642	J. P. Innes (O. 479-85, 1/86)	Tuwahakapua 2D	Tohorua Hira Parata me Wiremu Otene Taipua.

TONO KIA WHAKATURIA HE KAI-TIAKI HOU.

Nama.	Kai-tono.	Te ingoa o te whenua.	Nga ingoa o nga tamariki.
643	Hanikamu te Hiko me Ropata Ngapaki (O. 126-39, 1/133)	Waiorua Kapiti Nama 5A me etahi atu whenua	Nga tamariki a Ropata Ngapaki, Te Hawe ranei.
644	Henare Mereti	Awahuri, Tekiona 153 Nama 8; Kawakawa, Tekiona 153 Nama 6; Aorangi Nama 1, Tekiona 8E; Aorangi Nama 1, Tekiona 8C; me Aorangi Nama 1, Tekiona 8B	Hahona Mereti, Tapita Mereti, me Pirihiira Henare.

HE WHENUA KUA TUKUA MAI KIA WHAKAHAEREA E, TE KOOTI WHENUA MAORI I RARO I TE WAHANGA-TEKIONA (10) O TEKIONA 14 O "TE TURE KOOTI WHENUA MAORI, 1894," ME TEKIONA 24 O "TE TURE WHAKATAU KEREME WHAKATIKATIKA HOHI I NGA TURE WHENUA MAORI, 1901."

I RUNGA i te tikanga o tetahi Ota o te Kaunihera i tuhia i te 1 o nga ra o Pepuere, 1904, whakahau i te Kooti Whenua Maori ki te whakahaere i tona mana i raro i wahanga-tekiona (10) o te tekiona 14 o "Te Ture Kooti Whenua Maori, 1894," me tekiona 24 o "Te Ture Whakatau Kereme Whakatikatika hoki i nga Ture Whenua Maori, 1901, mo nga whenua e mau ake i te Kupu Apiti raro noi a ki te uiui ki te whakatau hoki mehemea i meingatia kahore ranei i meingatia aua whenua, etahi wahi ranei o aua whenua, i te wa i whakawakia ai nga tako paanga ki aua whenua e te tangata e nga tangata ranei i whakaarohia nona no ratou ranei aua whenua, kia puritia e te tangata e nga tangata ranei e whakaarohia ana nona no ratou ranei aua whenua, i runga i te tikanga tiaki mo etahi Maori kahore nei e whakaurua o ratou ingoa ki roto ki nga tiwhikete o aua whenua, a ki te whakatau hoki ko waima nga tangata Maori (mehemea tena ano etahi) e tika ana kia whakawhiwhia ki nga painga o aua whenua, e tiakina peratia ana, ki te whakahau hoki kai whakakurua aua Maori ki te pukapuka whakamana take, ratou tahi ko nga tangata i whakaarohia no ratou aua whenua, kia uru ranei hei whakakapi mo ratou mo etahi ranei o ratou, ki te whakakore hoki, ki te whakarereke ranei i nga pukapuka whakaatu take paanga ki aua whenua, ki te whakaputa Karauna karaati hoki, i etahi atu pukapuka whakaatu take paanga hou ranei, e tika ana kia whakaputaina, ki te whakahaere hoki ki runga ki aua whenua i nga mana whakahaere me era atu mana katoa e tau ana ki runga ki te Kooti i runga i nga tikanga o wahanga tekiona (10) o tekiona 14 o "Te Ture Kooti Whenua Maori, 1894," me tekiona 24 o "Te Ture Whakatau Kereme Whakatikatika hoki i nga Ture Whenua Maori, 1901."

Nama.	Te ingoa o te whenua.	Nga eka.
645	Kanawana, Tekiona 364, kei te Takiwa o Rangitiki (O. 530-1, 2/159)	500 nga eka.

TONO WHAKAMANANGA WIRA.

Nama.	Kai-tono.	Te ingoa o te tangata kua mate.
Ko te keehi i raro nei ka whakawakia a te 8 o nga ra o Hanuere, 1906, a muri atu ranei i taua ra:—		
646	Keepe Moroati (P. 497-1, 1/8)	Pahemata Moururangi Pareraukawa.

TONO KIA WHAKAMANA HE ARA HAERENGA.

Nama.	Kai-tono.	Te ingoa o te whenua.
647	Henry Richardson Eider (na tona roia, C. B. Morison), O. 136-11, 1-146)	Kukutauaki Nama 1.

TONO WHAKATU KAI-RIIWEHI MO NGA TAONGA.

Nama.	Kai-tono.	Te ingoa o te tangata kua mate.
648	Te Arani Hoeta (William Moffat), (P.E. 427-1, 2/26)	Hoeta Kahuhui.
649	Rewanui Apatari (P.E. 452-1, 2/37)	Hanisa te Aweawe.
650	Marara Hoeta (P.E. 404-1, 2/18)	Hoeta Kahuhui.
651	Tungehe H. Whakatau me etahi atu (P.E. 400-1, 2/17)	Te Wirihana te Awaawa.

TONO I RARO I TEKIONA 50 o "TE TURE WHAKAKITERITE I NGA KEREREME WHENUA MAORI, WHAKATIKATIKA HOKI I NGA TURE MAORI 1901," KIA UTIA TE TIKANGA O TE TANGOHANGA TAMAITI WHANGAI I WHAKAHUATIA I RARO IHO NEL.

Nama.	Kai-tono.	Te ingoa o te Tamaiti.	Whakaaturanga o te tangohanga o te tamaiti hei tamaiti whangai.
652	Karaitiana te Ahu (Mis. 111-123, 1/26)	Ihakara Koperu	Te Tangohanga a Karaitiana te Ahu i Ihakara te tamaiti a Koperu Hanuera me te Arani Koperu, hei tamaiti whangai.
653	Karaitiana te Ahu (Mis. 111-125, 1/26)	Te Rahiri Pounamu	Te tangohanga a Karaitiana te Ahu i Te Rahiri Pounamu, te tamaiti a Koperu Hamuera, me Te Arani Koperu, hei tamaiti whangai.

I taia i runga i te Mana o te Kawanatanga o Niu Tireni, e HOANI MAKARU, Kai-ta a te Kawanatanga, i Poneke.